

คำกล่าวสรุปและปิดงาน

งานสัมมนาสัญจร ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ ประจำปี 2569

หัวข้อ “เจาะอุตสาหกรรมเกษตรภาคเหนือ เปลี่ยนผ่านอย่างไรในวันที่โลกไม่เหมือนเดิม”

วันอังคารที่ 8 กันยายน 2569 เวลา 9.00 – 12.00 น. ณ โรงแรม 42C The Chic Hotel

จังหวัดนครสวรรค์

เรียน ผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกท่านครับ

ตลอดช่วงเช้าวันนี้ เราเห็นชัดขึ้นว่า “โลกไม่เหมือนเดิม” ทั้งจากสภาพภูมิอากาศ กติกาการค้า รวมถึงพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป ซึ่งกำลังเปลี่ยนทั้งเงื่อนไขการแข่งขันและโอกาสของภาคเกษตรและภาคธุรกิจสำหรับภาคเหนือซึ่งมีฐานวัตถุดิบและความเข้มแข็งอยู่แล้ว คำถามสำคัญจึงไม่ใช่เราจะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอย่างไร แต่จะต่อยอดจากจุดแข็งที่มี ให้สร้างมูลค่าและความสามารถในการแข่งขันที่มากขึ้นอย่างไร จากสิ่งที่เราได้ฟังและแลกเปลี่ยนกันในวันนี้ ผมขอสรุป 3 เรื่องครับ

ข้อแรก “การแข่งขันในโลกใหม่ จากการผลิตให้มาก สู่อการสร้างมูลค่าให้มากขึ้น” จากฐานการผลิตอาหารและเกษตรที่แข็งแกร่ง แต่รูปแบบการเติบโตที่พึ่งปริมาณการผลิตและความได้เปรียบด้านต้นทุนเพียงอย่างเดียว เริ่มไม่เพียงพอ ดังนั้นโอกาสของอุตสาหกรรมเกษตรภาคเหนือ จึงอยู่ที่การยกระดับจากสิ่งที่มียู่แล้ว “ทำให้มีมูลค่าสูงขึ้น” โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม พัฒนาจากวัตถุดิบสู่ผลิตภัณฑ์แปรรูปสู่สินค้าพรีเมียม และพัฒนาจากการขายสินค้าไปสู่การขายคุณภาพ เรื่องราว อัตลักษณ์ และความน่าเชื่อถือของสินค้า

ข้อที่สอง “การปรับตัวที่ได้ผล ต้องเริ่มจากโจทย์ที่แท้จริงของแต่ละธุรกิจ” แต่ละธุรกิจมีข้อจำกัดไม่เหมือนกัน เริ่มจากมองโจทย์ให้ชัด จากปัญหาที่แท้จริงของธุรกิจ เลือกปรับให้ตรงจุด และเลือกลงทุนในสิ่งที่ช่วยหากโจทย์คือเรื่องต้นทุน ก็อาจเริ่มจากการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน หากโจทย์คือผลผลิต อาจใช้ข้อมูลเทคโนโลยีและนวัตกรรม หรือระบบอัตโนมัติมาใช้ หากโจทย์คือการสร้างมูลค่า ก็อาจจะลงทุนด้าน R&D และการพัฒนาบุคลากร หรือสินค้าใหม่ๆ สิ่งสำคัญคือ เลือกลงทุนและปรับตัวให้ตรงกับปัญหาและศักยภาพของธุรกิจ

ข้อที่สาม “การเปลี่ยนผ่านจะเกิดผลในวงกว้าง ต้องทำให้ผู้เล่นทั้ง value chain ไปด้วยกัน” การขยายผลให้เกิดขึ้นในระดับอุตสาหกรรมต้องอาศัยมากกว่าความสามารถของผู้ประกอบการแต่ละราย แต่ต้องมีตัวเชื่อมระหว่างผู้ผลิต ตลาด เทคโนโลยี มาตรฐาน และแหล่งเงินทุน ซึ่งแนวคิดจาก Reinvent Thailand ที่เราได้ฟังวันนี้ ก็ชี้ให้เห็นว่าการยกระดับภาคเกษตรไม่จำเป็นต้องมีโมเดลเดียว อาจใช้ตลาดเป็นตัวนำ บางกรณีอาจมีผู้ประกอบการรายใหญ่หรือ aggregator ช่วยเชื่อมผู้ผลิตรายย่อยเข้ากับตลาด แต่หัวใจสำคัญคือทำอย่างไรให้ผู้เล่นตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำสามารถขยับไปด้วยกัน และทำให้การปรับตัวสามารถขยายผลได้จริง

สำหรับแบงก์ชาติภาคเหนือ สิ่งที่เราจะทำต่อ คือ รับฟังเสียงและติดตามการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อเข้าใจทั้งโอกาสและข้อจำกัดของภาคธุรกิจและข้อมูลเหล่านี้ไปยังส่วนที่เกี่ยวข้อง ขณะเดียวกัน โจทย์ที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย เราพร้อมทำหน้าที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานเครือข่ายในพื้นที่ ตัวอย่างหนึ่งก็คือ “ศูนย์ช่วยเพื่อน SMEs” ที่เราร่วมกับ บริษัทประกันสินเชื่อบุคคลสาธิตนครนายก (บสย.) และพันธมิตรในพื้นที่ เพื่อเชื่อมผู้ประกอบการที่ต้องการคำปรึกษากับหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญ โดยล่าสุด ได้ขยายความร่วมมือกับ มหาวิทยาลัยนเรศวร จ.พิษณุโลก ซึ่งจะมีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการในวันพรุ่งนี้ ครับ (9 กันยายน)

สุดท้ายนี้ ผมหวังว่างานวันนี้จะช่วยให้เราไม่ได้เห็นเพียงว่า “โลกเปลี่ยนไปอย่างไร” แต่เห็นด้วยว่า “เราจะปรับตัวอย่างไร” เพราะภาคเหนือยังมีจุดแข็งอยู่มาก โจทย์จากวันนี้จึงอยู่ที่ว่า เราจะต่อยอดจากสิ่งที่มี สร้างมูลค่าได้มากขึ้น และทำให้การปรับตัวเกิดขึ้นได้ในวงกว้างอย่างไร ผมขอขอบคุณวิทยากร ผู้ร่วมเสวนา หน่วยงานพันธมิตร สื่อมวลชน และผู้เข้าร่วมงานทุกท่านที่ร่วมกันแลกเปลี่ยนมุมมองและแบ่งปันประสบการณ์ที่มีคุณค่าในวันนี้ ขอให้ทุกท่านเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ ขอขอบคุณครับ